

VRAGEN

door de leden van de raad gesteld overeenkomstig artikel 38 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Groningen.

2008 - Nr. 3.

VRAGEN van de SP van mevrouw A. Schlebusch en de heer M. in 't Veld betreffende beleidsnota werkleerplicht voor jongeren tot 27 jaar.
(Binnengekomen: 15 januari 2008.)

Het kabinet heeft u een beleidsnota 'werkleerplicht voor jongeren tot 27 jaar' voorgelegd. De SP ziet grote problemen als het voorgenomen beleid ook daadwerkelijk uitgevoerd dient te worden door de gemeente. We willen graag weten of u onze zorg deelt en of u stappen overweegt richting Den Haag om dit plan van tafel te krijgen.

In haar nota noemt het Rijk de werkleerplicht 'een nieuw instrument voor gemeenten ten behoeve van de jongeren die niet leren en/of niet werken'. Dat klinkt nobel, want het is inderdaad niet wenselijk dat jongeren aan de kant blijven staan. Met het Rijk zijn we van mening dat er uiterste inspanningen moeten worden geleverd om niet-meedoen tegen te gaan. Maar eigenlijk denken we dat de gemeente Groningen deze uiterste inspanning nu al levert.

In de achtergronden voor de maatregel schrijft het kabinet dat idealiter álle jongeren die niet leren of niet werken onder het bereik van de werkleerplicht zouden moeten vallen. En iedereen tot 27 jaar zou zich daarvoor verplicht aan moeten melden bij de overheid. Dat bleek juridisch een brug te ver (Raad van State) en dat wetsvoorstel ging van tafel. Nu wil het kabinet deze werkleerplicht alleen laten gelden voor de jongeren die zich vrijwillig melden voor een voorziening: met andere woorden een bijstanduitkering aanvragen. En daarmee komt ook de aap uit de mouw: deze maatregel is ingegeven om te bezuinigen.

Het kabinet wil door het afschaffen van de bijstand voor jongeren onder de 27 jaar een besparing van 365 miljoen realiseren. Daar staan dan wel weer meerkosten tegenover voor extra onderwijsvoorzieningen, maar netto denkt het kabinet 181 miljoen over te houden.

Per saldo zal de gemeente voor minder geld extra beleid moeten voeren. Immers de gemeente moet het werk-leeraanbod leveren voor alle jongeren tot 27 jaar die aanspraak willen maken op een inkomensvoorziening.

Wij zien de problemen al opdoemen:

We gaan ervan uit dat het grootste deel van de jongeren dat kan werken nu al werkt. Dat betekent dat de groep die nu werkloos is waarschijnlijk niet kan werken.

Wat doen we met de niet-kunners die niet in een reguliere baan passen? Daar zullen zeker jongeren tussen zitten die niet gebaat zijn met extra opleidingen.

Kunnen we alle tienermoeders voor wie de arbeidsplicht niet zal gelden wel een behoorlijk scholingsaanbod doen?

Er zullen mogelijk meer afhakers komen. Mensen die geen uitkering aanvragen. Waar blijven zij; hoe voorzien zij in hun onderhoud?

Ons inziens is het een draconische maatregel die uiteindelijk naast veel extra regelgeving niet veel zal opleveren. Ook de organisaties die het kabinet naar aanleiding van dit plan geconsulteerd heeft, tonen zich niet enthousiast. Zo voorziet het Uitvoeringspanel (UP) een armoedeval voor niet-kunners. Zij zullen een uitkering krijgen die 'in de pas loopt' met wat jongeren krijgen op basis van de wet studiefinanciering. Lees: lager dan de bijstands-uitkering. De VNG betwijfelt de meerwaarde van deze maatregel.

Daarom willen wij van het College weten:

- Deelt u onze mening dat bezuinigen het leidend motief zijn achter de leerwerkplicht tot 27 jaar?
- Heeft het college een duidelijk beeld welke jongeren onder deze nieuwe maatregel gaan vallen?
- Zo ja, om hoeveel jongeren gaat het in Groningen? Hebben de meesten (g)een startkwalificatie? Hoe groot is het percentage niet-kunners van deze groep?
- Bent u met de SP van mening dat een inkomensvoorziening lager dan de bijstandsuitkering onwenselijk is voor jongeren die buiten hun schuld werkloos zijn?
- Deelt u de zorg die de SP heeft over de invoering van een werkleerplicht voor jongeren tot 27 jaar?
- Zo nee, waarom niet. Zo ja, welke stappen denkt u te ondernemen (binnen en buiten de Vereniging van Nederlandse Gemeenten) om deze maatregel van tafel te krijgen?

Het college beantwoordt de vragen als volgt:

Groningen, 5 februari 2008.

1. Wij gaan er nog steeds vanuit dat het leidend motief van het kabinet achter de werkleerplicht is om jongeren betere kansen te bieden op de arbeidsmarkt. Wij zijn het met u eens dat in de uitwerkingsrichting die in de beleidsnota wordt gegeven, de bezuiniging wel sterk voorop komt te staan. Wij zien op dit moment nog niet wat de voorgestelde nieuwe aanpak kan toevoegen aan onze huidige inzet.
2. De inzet van het kabinet is dat de werkleerplicht zo veel mogelijk werkloze jongeren bereikt. In de beleidsnotitie staat aangegeven dat de werkleerplicht tot 27 jaar zal gaan gelden voor diegenen die zich vrijwillig melden voor een voorziening. Wij hebben nog geen volledig beeld welke jongeren zich zullen gaan melden, maar verwachten dat dit met name de jongeren zijn die economisch niet zelfstandig zijn. Dat zullen in ieder geval de huidige bijstandsgerechtigde jongeren zijn.
3. Zoals beantwoord bij vraag 2 hebben we nog geen volledig beeld. Wel kunnen we iets zeggen over de huidige groep bijstandsgerechtigden tot 27 jaar. In totaal zijn op dit moment (inclusief partners) ruim 800 personen jonger dan 27 jaar afhankelijk van bijstand. Daarvan is twee derde volledig arbeidsplichtig. Eén derde

is geheel of gedeeltelijk vrijgesteld van de arbeidsverplichting. Ongeveer 60% heeft geen startkwalificatie. Om meer zicht te krijgen op jongeren in Groningen zonder startkwalificatie en onderwijshistorie voeren we op dit moment een bestandsonderzoek uit onder jongeren van 12 tot 23 jaar. We verwachten in het voorjaar van 2008 over de uitkomsten te beschikken.

4. Wij zijn het met u eens dat het sociaal minimum ook zou moeten gelden voor personen onder 27 jaar die niet in staat zijn in hun eigen inkomen te voorzien. Een lagere uitkering kan bovendien leiden tot meer schulden die vervolgens opgelost moeten worden.
5. Wat ons betreft moet het centrale doel zijn om jongeren beter voor te bereiden op de arbeidsmarkt. Zover wij kunnen overzien biedt de nieuwe regeling daarin niets wat niet ook via de WWB zou kunnen worden geboden. In die zin delen wij uw zorg.
6. Wij denken dat het van belang is om als gemeenten hierin zo veel mogelijk gezamenlijk op te trekken. We zullen de kanalen die ons ter beschikking staan, gebruiken om te reageren op de uitwerking van de werkleerplicht zoals het kabinet die op dit moment voorstaat. Dat zal in eerste instantie zijn via de VNG. Maar in aanvulling daarop zullen wij, indien nodig, ook via de ambtelijke lijn van Divosa (de vereniging van directeuren van sociale diensten) reageren op de kabinetsvoornemens. Het ministerie heeft diverse partijen geconsulteerd, waaronder een uitvoeringspanel waarin VNG, Divosa en gemeenten vertegenwoordigd zijn. Wij zullen als deelnemer aan het uitvoeringpanel ook onze mening geven over de uitvoerbaarheid van een eventueel in te voeren maatregel. Afhankelijk van de wijze waarop het kabinet reageert, zullen wij eventuele aanvullende stappen ondernemen.